

VEST-FINNMARK REGIONRÅD

Et samarbeidsorgan for Loppa, Hasvik, Alta, Kvalsund,
Hammerfest, Måsøy og Nordkapp kommuner

Torget 1, 9690 Havøysund
regionrad@masoy.kommune.no
www.vf-regionrad.no
Tlf. +47 78 42 47 92
Fax. +47 78 42 47 90
Mobil +47 905 23 167

Fiskeri- og kystdepartementet,
Grubbegt. 1,
Postboks 8118 Dep,
0032 Oslo

HØRINGSUTTALELSE TIL NOU 2008:5 Retten til fiske i havet utenfor Finnmark.

Vest-Finnmark regionråd viser til Kystutvalget for Finnmarks utredning som ble avlevert i Vestertana 18.02.08.

Utvalget har vært ledet av Carsten Smith og bestått av 9 personer. Det framlagte forslaget er enstemmig fra utvalget.

Vest-Finnmark regionråd slutter seg til utvalgets forståelse av rettsgrunnlaget for samer og andres rett til fiske i havet utenfor Finnmark.

Vest-Finnmark regionråd gjennomgår utvalgets forslag og kommenterer disse ut fra mulighet for hvordan de kommer til å fungere, ikke minst for fiskerne i Finnmark. Det er viktig at endringer fører til forbedringer for fiskeriene og aktivitet, både på sjø og land. Fiskerinæringa er allerede svært regulert, og bør ikke ytterligere byråkratiseres. Målet må være å rekruttere nye til næringa, samt å ivareta eksisterende næringsutøvere.

Utvalget fastslår at folket i Finnmark har rett til fiske i havet utenfor Finnmark på grunnlag av historisk bruk og folkerettes regler om urfolk og minoriteter. Denne retten gjelder for folk bosatt i fjordene, men utvalget velger å la den omfatte hele Finnmark, ikke minst ut fra hva som er praktisk gjennomførbart. Det betyr at i teorien kunne en ende opp med to reguleringsregimer for Finnmark, ett i fjordene og ett langs kysten. Det er fornuftig, mest praktisk og minst konfliktskapende å lande på et felles regime for fiske i Finnmark, og at retten gjelder for alle folkegrupper. Finnmark er et multi-etnisk samfunn hvor det gjennom historiene har beveget seg mange mennesker ut og inn av fylket, nyttiggjort seg havets ressurser, uavhengig av etnisitet. Vest-Finnmark regionråd mener at den eneste farbare vei for et fredelig samkvem i Finnmark, er like rettigheter til alle, uavhengig av etnisitet. Våre rike naturressurser må utnyttes til beste for fylkets innbyggere, og sikre utvikling og vekst i Finnmark.

VEST-FINNMARK REGIONRÅD

Et samarbeidsorgan for Loppa, Hasvik, Alta, Kvalsund, Hammerfest, Måsøy og Nordkapp kommuner

Torget 1, 9690 Havøysund
regionrad@masoy.kommune.no
www.vf-regionrad.no
Tlf. +47 78 42 47 92
Fax. +47 78 42 47 90
Mobil +47 905 23 167

Utvalget fastslår at retten til fiske knytter seg til rett til eget forbruk, rett til å begynne som fisker i næring og som yrkesfisker å fiske en mengde som gir grunnlag for en husholdning, enten som levevei eller sammen med annen næring. Denne rett er ikke avhengig av at en kjøper en kvote og gjelder alle bosatt i Finnmark. Vest-Finnmark regionråd slutter seg til prinsippet om at en slik rett ikke kan utløse et krav om kjøp av kvote, men en tildeling.

Prinsippet om en mengde fisk som gir grunnlag for en husholdning, er meget vagt og vanskelig å omsette i praktisk handling. En husholdning er et tøyelig og mangesidig begrep, med ulike individuelle behov. Denne retten bør tallfestes, enten i forhold til en regulering knyttet til et visst antall G, eller til en garanti for en minimumskvote, av en gitt størrelse. Dette er så prinsipielt at det må avklares av Stortinget og ikke overlates til et eventuelt styre eller en annen forvaltning.

Utvalget angir en særlig rett (den som utløser konklusjonen om rettigheter til fiske i Finnmark) til fiske for de som er bosatt ved den enkelte fjord. Denne retten kalles fjordretten. Utenfor fjordene har fiskere bosatt utenfor Finnmark rett til fiske på lik linje med finnmarksfiskerne. Dette er et viktig prinsipp både for fiskere fra Finnmark og for fremmedfiskere. Kysten av Finnmark har alltid vært avhengig av fremmedfiskere, særlig i forbindelse med vårfisket. Både for å få tatt opp kvantumet, for å sørge for råstoff til landindustrien og for å sikre tradisjonell aktivitet til Finnmarks beste. Dette fisket har også vært med på å bidratt til driftsøkonomien for den samme fremmedflåten. Vest-Finnmark regionråd er glad for at det ikke skilles mellom finnmarksfiskere og fremmedfiskere på muligheter for å fiske i farvannene utenfor fjordlinja. En egen regulering av fisket på fjordene kan dempe en del av de konfliktene vi har hatt i tilknytning til bruk av i særlig grad aktive redskaper nært land og i fjordene. Vest-Finnmark regionråd slutter seg til dette forslaget.

Når det gjelder regulering og forvaltning av havet utenfor Finnmark, mener Vest-Finnmark regionråd at det må utredes ordninger innefor dagens etablerte nasjonale system. Vest-Finnmark regionråd mener at å bygge på etablert fiskerikompetanse vil styrke Finnmark i større grad enn innføring av Finnmark Fiskeriforvaltning vil gjøre.

Den rettigheten som avleder forslaget om et nytt styringsorgan, Finnmark fiskeriforvaltning, kan i følge utvalgets utredning, knyttes til sjøsamenes eksklusive rettigheter i fjordene i Finnmark. En egen regulering og forvaltning kan teoretisk således kun knyttes til fjordretten. Utvalget anser det som lite realistisk å gjennomføre, samt uheldig for fylket som helhet. Vest-Finnmark regionråd deler denne oppfatningen, men viser til at det er svært viktig å finne gjennomførbare og samlende løsninger for regulering og forvaltning. Denne løsningen må sikre fiskernes rettsikkerhet, samt fiskerifaglig kompetanse, fiskermedvirkning og urfolkets rett til medinnflytelse og medbestemmelse. Det er således svært mange hensyn som skal veies opp mot hverandre. I tillegg må det være et krav til resultatet av dette at det skal være et system som blir bedre for fiskerne, innbyggerne og fellesskapet i Finnmark.

VEST-FINNMARK REGIONRÅD

Et samarbeidsorgan for Loppa, Hasvik, Alta, Kvalsund, Hammerfest, Måsøy og Nordkapp kommuner

Torget 1, 9690 Havøysund
regionrad@masoy.kommune.no
www.vf-regionrad.no
Tlf. +47 78 42 47 92
Fax. +47 78 42 47 90
Mobil +47 905 23 167

Ved innføring av regulerings- og forvaltningsordninger innenfor dagens nasjonale system, eventuelt en ny Finnmark fiskeriforvaltning, bør en bygge på og videreutvikle den fiskerikompetanse som finnes i Finnmark i tilknytning til Fiskeridirektoratets regionkontor i Finnmark, samt styrke Fiskerikontorene som ligger i kommunene. Hvis en greier å videreutvikle denne kompetansen sikrer en faglig forsvarlighet, en sikrer hensynet til at fisken er en vandrende art som ikke bare befinner seg i Finnmarkssonen, og en sikrer samspillet i forvaltningen mellom Finnmarkssonen – fra fjordbotnen til 4 nautiske mil utenfor grunnlinja.

Dette samspillet må være tilstede for å sikre en bærekraftig forvaltning av hele havet utenfor Finnmark.

Hovedformålet må være å sikre kvoter og fordele disse i Finnmark. Dette er arbeid som må knyttes opp mot Storting og regjering, da sikring av kvoter til oppfyllelse av rettigheter, tilligger staten. Fiskeridirektoratets regionkontor, samt lokalkontorene langs kysten, kan forvalte ressursene ut fra lovens intensjon, samt hensyn til en helhetlig forvaltning som henger sammen både i og utenfor Finnmarkssonen. Denne modellen krever at kompetansen knyttet til både regionkontoret og kontorene i kommunene styrkes, og antall stillinger utvides.

Flere av forslagene i NOU 2008:5 krever en juridisk avklaring for næringen og videre utredning før de eventuelt kan realitetsbehandles og iverksettes.

Det gjelder forslaget om rett til kvote, også omtalt som gratis deltakeradgang. En slik rette vil utvilsomt være positivt for rekruttering til fiskerinæringa i Finnmark. Imidlertid vil det medføre problem at vi i samme fylke vil ha fiskere i den minste størrelsesgruppen (under 11 m) med gratis deltakeradgang og fiskere som har investert i rettigheter. Det sier seg selv at de som har betalt for rettighetene vil ha større gjeldsbyrde enn de som har fått tildelt gratis deltakeradgang.

Fylkesbindingene for salg av rettigheter utenfor Finnmark, kan som en konsekvens av dette, revurderes, men det kan igjen føre til at Finnmark tappes for kvoter.

Problematikken knyttet til eksisterende rettigheter/nye gratis deltakeradganger må utredes nærmere.

Det er også viktig at retten til gratis deltakeradgang sikres i avskrivningstiden på et fartøy, minimum 15 år. Det av hensyn til eksterne finansieringskilder.

Videre må statens finansieringsforpliktelser, både overfor de som er i besittelse av fiskekvoter i Finnmark i dag, samt overfor de nye som tildeles uomsettelige kvoter etter rettigheter, fastslås.

VEST-FINNMARK REGIONRÅD

Et samarbeidsorgan for Loppa, Hasvik, Alta, Kvalsund,
Hammerfest, Måsøy og Nordkapp kommuner

Torget 1, 9690 Havøysund
regionrad@masoy.kommune.no
www.vf-regionrad.no
Tlf. +47 78 42 47 92
Fax. +47 78 42 47 90
Mobil +47 905 23 167

Det må foreligge en utredning om hvordan tilføring av ekstra kvoter til Finnmark skal ivaretas og hvilke konsekvenser dette medfører for resten av landet.

Vest-Finnmark regionråd mener styringen av dette arbeidet primært må tillegges Fiskeri- og kystdepartementet, samtidig som Sametinget, som det folkevalgte organ for den samiske befolkning i Norge, deltar i dette arbeidet gjennom en tilpassning av dagens konsultasjonssystem med Regjeringen. Det eksisterende regionale fiskeridirektorat vil utøve forvaltning og reguleringsbestemmelser. Hvis dette ikke lar seg gjennomføre vil Vest-Finnmark regionråd subsidiært støtte etablering av Finnmark Fiskeriforvaltning

Alta/Havøysund, 28.11.2008

Geir Ove Bakken
Leder

Arvid Mathisen
Daglig leder

Loppa kommune
Parkveien 1/3
9550 Øksfjord
Tlf. 78 45 30 00

Hasvik kommune
Fjellveien 6
9593 Breivikbotn
Tlf. 78 45 27 00

Alta kommune
Postboks 1403
9506 Alta
Tlf. 78 45 50 00

Kvalsund kommune
Rådhusveien 18
9620 Kvalsund
Tlf. 78 41 55 55

Hammerfest Kommune
Postboks 1224
9616 Hammerfest
Tlf. 78 40 20 00

Måsøy kommune
Torget 1
9690 Havøysund
Tlf. 78 42 48 00

Nordkapp kommune
Rådhusgt. 12
9750 Honningsvåg
Tlf. 78 47 65 00